

XI.

Epistola Joannis papæ XIX ad Robertum regem Francorum de immunitate Cluniacensis monasterii.

(Anno 1024-1031.)

[*Bullarium Cluniacense*, pag. 7.]

JOANNES episcopus, servus servorum Dei, ROBERTO regis Francorum, salutem charissimam cum benedictione apostolica.

Quoniam, o religiosissime rex multorum jam charitate frigescente, superabundante autem iniquitate, plurimis in locis non solum ab extraneis, verum etiam ab iis qui filii nomine tenus dicuntur, status Ecclesiæ confunditur, sacræ religionis ordo contemnitur, pietas et forma justitiæ dehonestatur, et privilegia apostolica seu etiam regalia præcepta, quantum ad substantiam, illorum temeritate irreverenter cassantur : oportet vestram sublimitatem vigilare, ut in regno vobis Deo auctore commisso catholicæ fidei norma vigorem obtineat, sanctitas et religio contra inimicos veritatis trophæum victoriæ insigniter teneat, et sacer ritus præcedentium Patrum inviolabiliter permaneat, quatenus per hæc et vestra fides plenitudinem honorum percipiat, et devotio subditorum exinde ad incrementa virtutum magis ac magis proficiat. His enim rei sacramentum non solum a nobis exigitur, quibus pastoralis commissa est cura, verum etiam et a vobis, cui credita est, cum usuris exigenda maxima pompa et regiæ sublimitatis potentia. Quod enim sine gravi dicere non valeamus dolore, quibusdam vestrorum execrabili negotio ad sacerdotium introductis, non sufficit injuste acquisita, posthabito religionis ordine, per perimendos terrenæ affectationis luxus distrahere, nisi etiam et ea loca quæ a fidelibus, qui illa ex propriis possessionibus et sumptibus construxere, potestati solius Romanæ Ecclesiæ tradita sunt testamenti auctoritate, ad damnationis suæ cumulum sibi conentur defendere, et suis usibus male applicare ; qui profecto ipsum caput discerpere gestiunt, dum membra ab ipso separare volunt, et eos quos ut vernaculos habet injuriis et contumeliis lacessere non desinunt, ignorantibus utique miseri quod hujus sanctæ sedis decreta pia fide a filiis matris Ecclesiæ accipienda sunt, et veneranda, ut tanquam regulæ canonum ab eisdem absque ullo scrupulo admittantur, utpote quæ de omni Ecclesiæ fas habeat judicandi, neque cuiquam liceat de ejus garrire decreto, nec judicare judicio. Cujus judicii sententiam eo magis oportet a nemine dissolvi, quo certius apostoli constat illam Petri firmitate et auctoritate solidari. Ait enim quodam in loco Leo papa venerabilis et sanctæ institutionis doctor admirabilis : « Non parvæ insanie est contra eum aliquem mutire, qui clavigerum regni cœlestis habet tutorem et patronum ; quin eo magis si hic multa verba tumentis spiritus relaxentur, ne forte Petri vindicta in posterum reservetur. » Horum itaque rabiem et tumoris insolentiam a nostris locis, et maxime a Cluniensi cœnobio specialiter et singulariter nobis proprio

A procul amovere cupientes, hoc privilegium apostolica auctoritate filio nostro charissimo Odilone et sibi succedentibus in perpetuum facere voluimus ; quod vestri nobilitati idcirco cum his litteris mittimus, ut vestris vestrorumque sacerdotum vel optimatum in auribus recitetur, præceptoque regali et auctoritate firmetur, corroboretur, et auctorizetur ; ut nullius cujuscunque sacerdotis vel principis persona contra hoc apostolicæ auctoritatis decretum in perpetuum garrere vel mutire audeat, ne apostolico percussus anathemate districtæ ultionis pœnas luat, et regalis transgressor præcepti cum suppliciis infernorum exsors etiam fiat temporalium bonorum.

XII.

Epistola Joannis XIX papæ ad Gauslenum episcopum Matisconensem pro tuenda libertate et immunitate monasterii Cluniacensis ab omni jurisdictione episcopali.

(Anno 1024-1031.)

[*Bullarium Cluniacense*, pag. 8.]

JOANNES episcopus, servus servorum Dei, GAUSLENO episcopo Matisconensi, salutem charissimam cum benedictione apostolica.

Cui, Deo auctore, præsidemus reliquarum Ecclesiarum caput et cardo sancta Romana Ecclesia tanta intolerabilius patitur quodcunque sibi ingritur dedecus quanto unitati suæ is, a quo ingestum est, videtur propinquior. Ex quo ad episcopalem gloriam deductus es, Romanæ Ecclesiæ filius et discipulus visus es, et tam a nobis quam ab antecessoribus nostris amodo sic computatus es ; nunc vero nescimus qua nova temeritate illectus, inextinguibili cupiditate accensus, matri tuæ repugnans, et contra nos, meritis apostoli Petri magistrum tuum, levas calcaneum, cum cœnobium Cluniacense, cunctis pene nationibus sanctitate præfulgens, nec non apostolicis privilegiis fultum et ab omnium ditone subtractum, solius principis apostolorum et vicariorum suorum judicio reservatum, commoves, venerandum etiam infidelibus Patrem domnum Odilonem, abbatem irreverenter appetis, fratres, ibidem degentes pro adipiscenda perpetua transitoriam quietem optantes sollicitas, apostolica privilegia cassare contendis. Quod ita accipimus quemadmodum si ipsa membra nostra avidè discerpere quæreres ; et quod sine ruina tua esse nequit. Cave caute vel jam monitus animæ, et nostrum monasterium singulare nobis relinque, dum particeps ejus contra nos esse cupis, ordinis nostri exsors apostolica auctoritate efficiaris. Si vero aliqua competens ratio adversus eum te commovet, nostrum judicium sub quo solo manet confidenter quære ; nos nempe qui eum tam a te quam et ab omnibus tuemur, nulli præjudicium prætere patimur.

XIII.

Epistola Joannis XIX papæ ad Bocharum archiepiscopum Lugdunensem pro immunitate Cluniacensis monasterii.

(Anno 1024-1031.)

[*Bullarium Cluniacense*, pag. 9.]

JOANNES episcopus, servus servorum Dei Bor-

CHARDO archiepiscopo Lugdunensi, salutem charissimam cum benedictione apostolica.

Gauslenum Matisoonensem suffraganeum vestrum, Cuniacensis monasterii nostri ordinationem et consecrationem avide contra privilegia apostolica usurpare quærentem, valde dolemus, ex eo magis quod tantorum apostolicorum excommunicationum reus sola cupiditate factus est. Et quia pro amore sancti Petri, cujus singulare monasterium est, suæ parti favisse et favere vos intelleximus, gratias vobis apostolicis benedictionibus referimus cumulatatas, et ut incessanter faciatis, petimus. Sub quæ etiam rogamus ut eidem episcopo interdicatis, sicut nos litteris nostris fecimus consecrationem, ordinationem, vel aliquod jus in nostro monasterio quærere, ne dum hoc injuste appetit, quod justè sibi licet pro sua inobedientia, iterata tantorum Patrum querela, apostolica auctoritate careat.

XIV.

Joannes XIX monasterii Fuldensis privilegia, petente Richardo abbate, confirmat.

(Anno 1031.)

[DRONKE, *Cod. diplom. Fuld.*, 351.]

JOANNES episcopus, servus servorum Dei, dilecto in Christo filio RICHARDO, abbati venerabilis monasterii Salvatoris nostri Jesu Christi et sancti Bonifacii martyris, siti in loco qui vocatur Boconia juxta ripam fluminis Fuldæ, et per te omnibus tuis successoribus.

Congruit apostolico moderamini pia religione pollentibus benevola compassione succurrere et poscentium animis alacri devotione assensum præbere. Igitur, quia postulasti a me fili charissime, quatenus prædictum Fuldense monasterium privilegii sedis apostolicæ infulis decoretur, ut sub jurisdictione sanctæ Romanæ Ecclesiæ specialiter constitutum nullius alterius Ecclesiæ jurisdictionibus submittatur: idcirco piis desideriis faventes hac nostra auctoritate id quod exposcitur effectui mancipamus. Commendamus itaque tuæ fidei et discretioni præfatum monasterium cum omnibus rebus mobilibus et immobilibus sibi pertinentibus quas nunc habet, vel in futurum Deo auxiliante habebit. Concedimus etiam atque donamus vobis monasterium Sancti Andreæ, quod vocatur Exailum, situm juxta basilicam sanctæ Mariæ ad Præsepe, cum omnibus mansionibus suis. Monasterium ergo Fuldense, quod sanctus martyr Christi Bonifacius primitus construxit, et pluribus ornatibus ac prædiis ditavit regumque ac principum defensionibus munivit, cum omnibus cellis, ecclesiis et curtibus cunctisque ad se pertinentibus nostri privilegii præceptione confirmamus, hocque jubemus et statuimus ut nullus inde futurus abbas consecrationem usquam præsumat accipere nisi ab hac sede apostolica. Quem etiam idcirco specialiter ordinamus et consecramus atque privilegiis Romanæ et apostolicæ sedis insigniri volumus, ut noverint cæteræ Ecclesiæ Fuldensem Ecclesiam specialem sanctæ Romanæ Ecclesiæ esse

A filiam. Tibi ergo, fili charissime, inter omnes abates Galliæ et Germaniæ primatum sedendi et judicandi et concilium cum cæteris abbatibus habendi concedimus. Nulli episcoporum, archiepiscoporum, patriarcharum temere, nisi a vobis accepta licentia, super altare vestri patrocinii missarum solemnia celebrare liceat. Nullius personæ principis neque totum neque partem de rebus ejusdem monasterii alicui mortalium subdere vel in beneficium præstare audeat, excepto solo abbate, qui legitima beneficia viris ac ministerialibus suis præstare habet; sed soli Romanæ Ecclesiæ specialis filia Fuldensis Ecclesia libere atque secure deserviat. Si, quod absit! aliquis abbas de vestro monasterio aliquo crimine infamis fuerit, præcipimus ut pulsationis judicium non sentiat, donec a nostra apostolica sede audiatur. Luceat etiam tibi, charissime fili, tuisque successoribus ejusdem monasterii, episcoporum more, apostolicam sedem ad defensionem tuamque Ecclesiæ appellare, et contra omnes æmulos vestros Romanæ majestatis scuto vos defendere. Præterea ob amorem et reverentiam venerabilis Fuldensis Ecclesiæ tibi, frater charissime, tuisque successoribus abbatibus usum dalmaticæ et sandaliorum in celebratione missæ concedimus. ut et in hoc præ cæteris nostri amoris privilegio specialiter insignitus appareas. Decrevimus quoque deliberantes ut congruis temporibus nostræ pro vobis sollicitudini intimetur qualiter religio monastica regulari habitu dirigatur et concordia fratrum studio ecclesiasticæ professionis custodiat, ne forte, quod absit! sub hujus privilegii obtentu animus gressusque vestræ rectitudinis a norma justitiæ aliquomodo retorqueatur. Interdicimus etiam, secundum petitionem sancti Bonifacii et decretum Zachariæ antecessoris nostri, ne ulla femina idem venerabile monasterium ingrediatur. Sed et hoc summopore præcipimus et commonemus, ut nullus hominum de redditibus et fundis vel decimis cæterisque fidelium oblationibus seu familiis ad hospitale pauperum vel ad portam hospitem pertinentibus aliquid auferat, vel in beneficium suscipere præsumat; sed, sicut beatissimus Christi martyr Bonifacius instituit, omnia sint rata et ordinata, tam ea quæ ad usum fratrum quam ea quæ ad diversos officiorum cultus pertinere videntur. Super hæc omnia constituimus per hujus decreti nostri paginam, ut quicumque cujuslibet Ecclesiæ presul vel quacunque dignitate prædita persona hanc nostri privilegii chartam, quam auctoritate principis apostolorum firmamus temerare tentaverit, anathema sit, et iram Dei incurrens a cœtu omnium sanctorum extorris existat, et nihilominus præfati monasterii dignitas a nobis indulta perpetualiter inviolata permaneat apostolica auctoritate subnixâ.

Scriptum per manum Sergii scriniarii sanctæ Romanæ sedis, mense Martio, indictione xiv.